

Analiza seksualnog nasilja u filmu *Groznica subotnje večeri*

Nora Fraculj

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za psihologiju

ORCID: 0009-0002-9815-2936

Sažetak

Groznica subotnje večeri (engl. *Saturday Night Fever*) kultni je film redatelja Johna Badhama nastao 1977. godine, s karizmatičnim Johnom Travoltom u glavnoj ulozi i uz pratnju glazbe tada iznimno popularnih Bee Geesa. Iako film sadrži zabavne glazbene elemente, u njemu se ipak nalazi i poprilična količina nasilja, uključujući scene koje prikazuju seksualno nasilje. U ovome se osvrtu analiziraju dvije scene koje prikazuju seksualno nasilje. Prva od tih scena prikazuje pokušaj silovanja koji čini glavni lik, Tony, a druga prikazuje grupno silovanje Tonyjeve prijateljice Annette za koje su odgovorni njegovi prijatelji. Te se scene analiziraju prvenstveno razmatranjem faktora prihvatljivosti nasilja u medijima, tj. elemenata medijskog prikaza koji povećavaju prihvaćanje nasilja kod gledatelja. Nadalje, objašnjava se na koji način likovi u filmu podržavaju neke uvriježene mitove o silovanju, no postavlja se i teza da sam film kod gledatelja potiče vjerovanje u neke od tih mitova. Ovaj osvrt pruža kritiku prikaza seksualnog nasilja u filmu *Groznica subotnje večeri*, kao i konkretne preporuke za medijsko prikazivanje seksualnog nasilja.

Ključne riječi: faktori prihvatljivosti nasilja u medijima, *Groznica subotnje večeri*, mitovi o silovanju, seksualno nasilje

Badhamov (1977) kultni film *Groznica subotnje večeri* (engl. *Saturday Night Fever*) živopisno uprizoruje diskoscenu koja je obilježila razdoblje 1970-ih godina u SAD-u. To je priča o 19-godišnjem mladiću po imenu Tony Manero koji dolazi iz imigrantske, slabo obrazovane obitelji talijanskog podrijetla. U središtu radnje, dakle, nalazi se mladić iz radničke klase koji cijeni svaki novčić zarađen u željezariji te koji živi za subotnju večer kad odlazi u diskoteku s prijateljima. Tada više ne osjeća podčinjenost kao u obitelji i na radnom mjestu, već je glavna zvijezda plesnog podija. No socijalno okruženje u kojem se Tony tada nalazi daleko je od savršenog. Tonyjevo društvo čine uglavnom mladići koji su također iz obitelji niskog socioekonomskog statusa te koji su skloni rizičnom ponašanju, poput brze i neoprezne

vožnje, nezaštićenih seksualnih odnosa, konzumiranja ilegalnih supstanci, fizičke agresije i nasilja. Agresija podrazumijeva svaki oblik ponašanja kojemu je cilj nanijeti bol drugoj osobi (Aronson i sur., 2005), stoga su fizičko maltretiranje među članovima Tonyjeve obitelji i napad Tonyjevih prijatelja na neprijateljsku grupu jasni primjeri fizičke agresije. Nasilje se pak definira kao „primjena sile protiv volje ili prava onoga na kome se primjenjuje“ (Anić, 2009, str. 826), a može se shvatiti i kao ekstreman oblik agresije. U Tonyjevu krugu prijatelja nasilje se smatra normativnim ponašanjem, a kršenje te norme nepoželjno je. Iako je prikaz vršnjačkog nasilja u filmu donekle realističan i odražava stvaran problem nasilja i kriminala karakterističan za vrijeme i mjesto radnje, ono što je ipak problematično jest prikaz seksualnog nasilja. Seksualno nasilje obuhvaća svaku seksualnu aktivnost za koju osoba nije dala pristanak ili ga nije mogla dati (Mamula, 2011), a prisutno je u nekoliko scena. Naime, ovaj film nasilje nad ženama prikazuje na potencijalno štetan način, zbog čega bi mladi gledatelji mogli pogrešno zaključiti da ono nije ozbiljan problem, da u nekim situacijama može biti opravdano i da ne ostavlja dugoročne posljedice. Ovaj će se rad osvrnuti na scene iz filma koje prikazuju seksualno nasilje te ih analizirati u kontekstu faktora prihvatljivosti nasilja u medijima i mitova o silovanju.

Poznato je da izloženost nasilju u medijima može imati negativan utjecaj na mlade gledatelje u smislu povećanja agresivnosti (Bender i sur., 2018). Prema teoriji socijalnog učenja (Bandura, 1977) ljudi, a posebice djeca, uče agresivno ponašanje imitirajući druge ljude koji čine agresivne postupke. Ovim se mehanizmom kratkoročno, ali i dugoročno povećava agresivnost osobe koja te postupke opaža. Osim toga, smatra se da učestala izloženost nasilnom sadržaju dovodi do desenzibilizacije, tj. smanjene emocionalne osjetljivosti na nasilje te do povećane dostupnosti agresivnih kognitivnih shema, a ti procesi također dugoročno smanjuju inhibiciju prema agresivnom ponašanju (Anderson i Bushman, 2018). Ipak, utjecaj izloženosti nasilnom sadržaju na agresivnost ovisi o načinu na koji je nasilje prikazano. Veća je vjerojatnost da će gledatelj nasilno ponašanje prihvatiti kao normalno i opravdano u sljedećim uvjetima: kada je u filmu nasilje prikazano s minimalnim ili nikakvim posljedicama za vršitelja, kada nije prikazana bol i patnja žrtve, kada se nasilno ponašanje ne kažnjava ili se čak nagrađuje, kada nasilje vrši pozitivan lik, kada je prikaz nasilja realističan ili humorističan te kada se nasilje vrši s naizgled opravdanim ciljem (Smith i sur., 1998). Neki su od spomenutih faktora prihvatljivosti nasilja prisutni u *Groznici subotnje večeri* te će se u ovom radu o njima raspravljati u kontekstu seksualnog nasilja.

Dvije su ključne scene koje prikazuju seksualno nasilje u ovome filmu, a protagonist Tony Manero prisutan je u objema. U prvoj od tih dviju scena Tony, uzrujan zbog nepravde plesnog natjecanja i ljut na svoje prijatelje, iskaljava svoj bijes na Stephanie agresivnim seksualnim ponašanjem. Naglo nasrće na nju, počinje ju ljubiti, svojim je tijelom pritišće i nastoji ostvariti seksualni kontakt. Ona na to ne pristaje i jasno odbija njegove pokušaje govoreći: „Prestani! Hoćeš li prestati?! Pusti me na miru, hajde, makni se...“ i pokušavajući ga fizički odmaknuti od sebe (Badham, 1977, 1:43:05). Unatoč tome što Stephanie eksplicitno izriče da ne želi imati seksualni odnos s Tonyjem, on nastavlja nasrtati na nju i vrijeđati je. U tome se jasno očituje da je, kako Mamula (2011) naglašava, seksualno nasilje upravo to, nasilje, a ne seksualni čin. Tony tvrdi da ga je Stephanie isprovocirala, a ako i gledatelj ima takvo tumačenje njezina ponašanja, postoji mogućnost da će Tonyjevo nasilno ponašanje smatrati opravdanim i stoga prihvatljivim. Stephanie se u konačnici uspijeva obraniti od Tonyja udarivši ga te odlazi plačući. Njihov sljedeći susret odvija se u Stephanienu stanu, kad Tony kuca na njezina vrata i moli je za oprost. Ona ga pušta u svoj stan uz zanimljiv komentar: „Ovo je prvi put da sam u stan primila silovatelja“ (Badham, 1977, 1:53:17), čime ujedno imenuje njegovo ponašanje. Iako je važno prepoznati i osvijestiti da se radi o činu seksualnog nasilja, moguće je da se takvim ležernim komentarom zapravo postiže neželjeni efekt umanjivanja ozbiljnosti čina silovanja. Tony se ne suprotstavlja brutalnoj tituli koju mu Stephanie dodjeljuje, očito svjestan da je to što je učinio zaista bio pokušaj silovanja. Tony je u kontekstu cijeloga filma prikazan kao pozitivan lik, zbog čega je gledatelj skloniji prihvatiti njegovo nasilno ponašanje kao opravdano (Smith i sur., 1998). Ipak, on nije prikazan kao savršen heroj; ima mane, čini greške i kaje se, no upravo se zato običan gledatelj može poistovjetiti s njim. Identifikacija s likom najčešće se događa kada je film snimljen na način da potiče zauzimanje perspektive određenog lika, kada se gledatelju sviđa lik i kada gledatelj percipira sličnost između sebe i lika (Cohen, 2001). Budući da film cijelo vrijeme prati glavnog lika Tonyja Manera, gledatelj doživljava priču iz njegove perspektive. Identifikacija podrazumijeva empatiju prema liku, što znači da u ovom slučaju gledatelj može više suosjećati s agresorom nego sa žrtvom. Ovo je, naravno, problematično jer identifikacija ponekad dovodi do imitacije ponašanja lika (Bandura, 1986). Osim toga, identifikacija može povećati emocionalnu uključenost u sadržaj filma, a smanjiti kritički odnos prema sadržaju (Cohen, 2001). Ključni problem s prikazom opisanog čina seksualnog nasilja u filmu jest što se Tonyjevom isprikom i kajanjem zbog seksualnog zlostavljanja naizgled brišu bilo kakve negativne posljedice koje je Stephanie zbog tog događaja doživjela. Iako se u filmu prikazuju znakovi kratkoročne boli i patnje žrtve, Stephanie Tonyju nakon jednog kratkog razgovora oprašta te se čini da njezino povjerenje u njega nije pretjerano

poljuljano, što je daleko od realističnog. Seksualno nasilje može ostaviti razne posljedice na psihičko zdravlje žrtve, kao što su: fobije, noćne more, anksioznost, sniženo samopouzdanje, problemi s koncentracijom i slično (Ženska soba, b. d.). Valja napomenuti da svaka osoba koja doživi traumatično seksualno iskustvo različito na nj reagira, no u ovome filmu izostaje prikaz bilo kakvih dugoročnih posljedica seksualnog zlostavljanja na Stephanie. Čini se kao da taj događaj nije značajno utjecao na nju i njihov odnos, što ponovno gledatelja može navesti na zaključak da je nasilje prihvatljiv i efikasan oblik ponašanja. Isti učinak ima i činjenica da Tony nije kažnjen za svoje nasilno ponašanje, štoviše, moglo bi se reći da je na kraju radnje čak nagrađen poljupcem od Stephanie.

Drugi prikaz seksualnog nasilja u filmu *Groznica subotnje večeri* jest scena grupnog silovanja Tonyjeve prijateljice Annette, najznačajnijeg ženskog sporednog lika. U toj sceni Annette je pod utjecajem psihoaktivne supstance metamfetamina (tzv. *speed*), koja djeluje dezinhibirajuće na njezino ponašanje, što Tonyjevi prijatelji odlučuju iskoristiti. Tony, Annette i ostali mladići ulaze u automobil te jedan od Tonyjevih prijatelja, Joey, na zadnjem sjedištu automobila fizički nasrće na Annette. Ona ne pruža otpor, no to ne znači da se radi o uzajamno suglasnom seksualnom odnosu. Riječ je o činu seksualnog iskorištavanja ranjive osobe koja nije sposobna dati pristanak zbog utjecaja psihoaktivne tvari. Pristanak na seksualni odnos trebao bi biti svjestan i dobrovoljan (Ženska soba, b. d.). U nastavku scene drugi Tonyjev prijatelj, Double J, dolazi do Annette, koja i dalje leži u stražnjem dijelu automobila, te također nasrće na nju. Annette sada plačući govori: „Ne želim ovo raditi“ (Badham, 1977, 1:45:20), dakle, kao i Stephanie u prethodnoj sceni, vrlo jasno i eksplicitno izražava da ne želi stupiti u seksualni odnos, no mladića to ne sprječava da ju siluje. Tony, koji cijelo to vrijeme sjedi na suvozačevu mjestu svjestan onoga što se u automobilu događa iza njegovih leđa, ignorira silovanje, ništa ne govori i ne pokušava spriječiti taj brutalan čin seksualnog nasilja. U toj sceni identifikacija gledatelja s agresorom vrlo je vjerojatno manja nego u prvoj opisanoj sceni zato što nasilje čine sporedni, manje razrađeni likovi o kojima ne znamo puno. No ako se gledatelj identificira s Tonyjem, kao što je ranije u radu predloženo, onda će se u tom slučaju poistovjetiti s ulogom pasivnog promatrača te potencijalno usvojiti stav da nije bitno pokušati prekinuti nasilje kad mu se svjedoči. Kako istraživanja (Planty, 2002; Powers Mondragon i Rennison, 2024) pokazuju, u otprilike 30% slučajeva seksualnog nasilja prisutna je treća osoba (netko osim samog agresora i žrtve). Uzimajući to u obzir, valja razmotriti ulogu treće osobe u situaciji seksualnog nasilja. Tony kao svjedok u opisanoj situaciji ima nekoliko prilika za interveniranje: prije, tijekom ili poslije čina seksualnog nasilja (McMahon i Banyard, 2012). Prije čina

silovanja rečenicom „Hajde, Tony, Annette će nam svima dati“ (Badham, 1977, 1:44:00) Joey zapravo najavljuje njihov plan da iskoriste Annette. Tony na to reagira impulzivnim, agresivnim ponašanjem prema svakome tko mu se nađe na putu. Iako je njegovo ponašanje u toj situaciji teško jednoznačno interpretirati, u sljedećim je scenama ono jasnije. Tony ima priliku reagirati i tijekom silovanja; prisutan je u automobilu u kojem se silovanje odvija. Međutim, ne čini to, već gleda u drugom smjeru i ignorira situaciju. U konačnici, ima priliku intervenirati poslije samog silovanja, bilo suprotstavljanjem nasilnicima bilo pružanjem podrške žrtvi (McMahon i Banyard, 2012). Nažalost, Tony ne samo da ne pruža podršku Annette nakon traumatičnog iskustva koje je doživjela već je i krivi. Ironično joj postavlja pitanje: „Jesi li sad ponosna na sebe, Annette? Je li to ono što si željela? Dobro. Sad si prava kurva.“ (Badham, 1977, 1:46:35), time prebacujući odgovorost za silovanje na žrtvu. Kao i Tonyjev pokušaj silovanja Stephanie, i ovaj čin nasilja ostaje nekažnjen; mladići niti snose pravne posljedice niti doživljavaju socijalno neodobravanje zbog onoga što su učinili. Takav je prikaz nasilja nepoželjan jer, kako Smith i suradnici (1998) navode, prikaz nasilja koje je nagrađeno ili nije kažnjeno potiče učenje agresivnih stavova i ponašanja kod gledatelja. Konačno, kao i u prvoj opisanoj sceni, iako je prikazana kratkoročna patnja žrtve, izostaje prikaz bilo kakvih dugoročnih posljedica seksualnog nasilja, kao što su: sniženo samopoštovanje, depresija, anksioznost, autodestruktivna ponašanja, poteškoće u seksualnom funkcioniranju, razvoj posttraumatskog stresnog poremećaja i suicidalne misli (Mason i Lodrick, 2013). U nekim slučajevima žrtva može osjećati posljedice i godinama nakon proživljenog silovanja.

Zbog svega navedenog, takav oblik nasilnog ponašanja može se mladom gledatelju doimati prihvatljivim, a gledatelj koji ima agresivne sklonosti može ga čak smatrati efikasnim načinom postizanja seksualnog zadovoljstva. Ukratko, u oba prikaza seksualnog nasilja uočavamo faktore koji povećavaju percipiranu prihvatljivost nasilja. Nasilje prolazi nekažnjeno i nisu prikazane dugoročne posljedice nasilja, a pritom je moguća identifikacija gledatelja s glavnim likom koji je u prvoj sceni agresor, a u drugoj sceni pasivni promatrač.

Kao što je ranije spomenuto, gledatelji češće prihvaćaju nasilje u medijima ako ga smatraju opravdanim, što se nerijetko postiže time da je vršitelj nasilja pozitivan lik s kojim se mogu poistovjetiti. Seksualno nasilje na sličan se način opravdava u stvarnosti kad se počinitelji i svjedoci pozivaju na mitove o silovanju. Burt (1980) je mitove o silovanju definirala kao „predrasudna, stereotipna ili lažna uvjerenja o silovanju, žrtvama silovanja i silovateljima“ (str. 217). Među kasnijim definicijama ističe se Bohnerova (1998), prema kojoj su mitovi o silovanju „opisna ili normativna uvjerenja o silovanju (tj. o njegovim uzrocima, kontekstu, posljedicama,

počiniteljima, žrtvama i njihovoj međusobnoj interakciji) kojima se negira, umanjuje ili opravdava seksualno nasilje koje muškarci vrše nad ženama“ (str. 12). Pritom se opisna uvjerenja odnose na uvjerenja o tome što jest (npr. *Žene često lažu da su doživjele silovanje*), dok se normativna uvjerenja odnose na uvjerenja o tome kako bi trebalo biti (npr. *Žene ne bi trebale nositi usku odjeću ako nisu zainteresirane za seksualni odnos*). Payne i suradnici (1999) prepoznali su i imenovali sedam uvriježenih mitova o silovanju: (1) sama je to tražila, (2) to zapravo nije bilo silovanje, (3) on to nije želio napraviti, (4) željela je to, (5) lagala je, (6) silovanje je trivijalan događaj i (7) silovanje je devijantan događaj. U novije vrijeme, kako se povećava društvena svijest o problemu rodno uvjetovanog nasilja i kako seksizam postaje manje eksplicitan, a sve više prikriven i suptilan, pronalaze se nešto drugačije strukture mitova o silovanju. Prema istraživanju McMahon i Farmer (2011), od sedam mitova koje su naveli Payne i suradnici (1999) četiri su se pokazala teorijski relevantnima: (1) sama je to tražila, (2) to zapravo nije bilo silovanje, (3) on to nije želio napraviti i (4) lagala je. Ipak, za potrebe ovog osvrta pri analizi će se koristiti i ostali mitovi koje su originalno naveli Payne i suradnici (1999), zbog vremenske bliskosti i relevantnosti mitova za kontekst u kojem se odvija radnja filma. Kod likova u filmu *Groznica subotnje večeri* nažalost je prisutno vjerovanje u neke od mitova o silovanju.

U sceni u kojoj Tony seksualno zlostavlja Stephanie, prema riječima koje joj upućuje, uočavamo da vjeruje u mit „sama je to tražila“, koji opravdava seksualno nasilje argumentom da se žrtva ponašala izazovno. Drugim riječima, Tony vjeruje da ga je Stephanie svojim ponašanjem izazvala, zavela i navela da misli kako je zainteresirana za seksualni odnos s njim, stoga on smatra da i zaslužuje da se taj seksualni odnos ostvari. Uvjerenjem da je Stephanie „sama to tražila“ Tony zapravo pokušava opravdavati, odnosno racionalizirati svoje agresivno ponašanje. Ono što se objektivno dogodilo jest da su Tony i Stephanie imali prijateljski odnos zasnovan na zajedničkom vježbanju za plesno natjecanje, sve do trenutka kad su se na natjecanju poljubili. No poljubac, naravno, ne znači pristanak na seksualni odnos. Pristanak se daje za pojedinu aktivnost te se u bilo kojem trenutku može povući (*Ženska soba*, b. d.). Drugim riječima, ako osoba jednom pristane na neku aktivnost (npr. poljubac), to ne podrazumijeva da pristaje na istu aktivnost bilo kada u budućnosti ili da ujedno pristaje i na druge aktivnosti (npr. seksualni odnos). Na isti način, iako je Annette u jednom trenutku entuzijastično poljubila Joeyja, to ne znači da je ujedno pristala na seksualni odnos s njim. Svojim pasivnim ponašanjem dok svjedoči silovanju i komentarima koje izravno upućuje Annette Tony ujedno podržava i mit „željela je to“, sugerirajući da je Annette htjela imati seksualni odnos s njegovim

prijateljima. Sasvim je realistično da Tony i njegovi prijatelji, kao likovi u filmu, vjeruju u neke od tih mitova uzevši u obzir vrijeme i mjesto radnje, a i činjenicu da su muškarci i niže obrazovane osobe općenito skloniji prihvaćanju mitova o silovanju nego žene i visoko obrazovane osobe (Suarez i Gadalla, 2010). Međutim, teza koju valja razmotriti jest da film zbog načina na koji prikazuje seksualno nasilje i njegove posljedice, kao i zbog potencijalno problematičnog prikaza muško-ženskih odnosa, kod samih gledatelja može potaknuti ili održati vjerovanje u neke od mitova o silovanju. Film *Groznica subotnje večeri* silovanje prikazuje kao banalan događaj koji nema velik utjecaj na osobu, odnosno podupire mit da je silovanje trivijalan događaj.

Sve u svemu, način na koji je seksualno nasilje prikazano u ovome filmu potencijalno umanjuje važnost seksualnog nasilja kao društvenog problema posredovanjem nekoliko faktora prihvatljivosti nasilja. Ključni faktori prisutni u filmu jesu izostanak kažnjavanja silovatelja, neadekvatan prikaz dugoročnih učinaka seksualnog nasilja na žrtvu i mogućnost identifikacije gledatelja s glavnim likom koji je ujedno i agresor i pasivni promatrač nasilja. Problemu u velikoj mjeri doprinosi način na koji je Tonyjev pokušaj silovanja utjecao na Stephanie i njihov odnos – gotovo da nije utjecao. Film ne prikazuje očekivane dugoročne posljedice seksualnog nasilja na žrtvu i na njezino psihičko funkcioniranje. Općenito govoreći, ako film prikazuje seksualno nasilje, poželjno je da prenese cijelu priču, tj. da prikaže i implikacije seksualnog nasilja jer ono ne može biti izoliran događaj bez posljedica. Uz faktore prihvatljivosti nasilja, problematično je i to što film, kao medij koji se bavi nekim društvenim problemima, pruža podršku mitovima o silovanju uvriježenima u američkoj, ali i u hrvatskoj kulturi. Uzimajući sve navedeno u obzir, izuzetno je važno biti svjestan negativnog utjecaja koji izloženost nasilju u medijima može imati na djecu i mlađe adolescente. Izloženost seksualnom nasilju u medijima povezano je s višim stupnjem prihvaćanja seksualnog nasilja i vjerovanja u mitove o silovanju (Rodenhizer i Edwards, 2019), a osobe koje vjeruju u mitove o silovanju sklonije su počiniti seksualno nasilje (Suarez i Gadalla, 2010). Stoga je ključno da roditelji znaju što njihova djeca gledaju te da ograniče njihov pristup nasilnom sadržaju (što se može činiti provjeravanjem dobnih oznaka) kako bi spriječili učenje agresivnog ponašanja i usvajanje štetnih stavova o seksualnom nasilju.

Literatura

- Anderson, C. A. i Bushman, B. J. (2018). Media violence and the general aggression model. *Journal of Social Issues*, 74(2), 386–413. <https://doi.org/10.1111/josi.12275>
- Anić, V. (2009). *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Novi Liber.
- Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2005). *Socijalna psihologija*. Mate.
- Badham, J. (Režiser). (1977). *Saturday Night Fever* [Film]. RSO Records.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action*. Prentice-Hall.
- Bender, P. K., Plante, C. i Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003>
- Bohner, G. (1998). *Vergewaltigungsmythen [Mitovi o silovanju]*. Verlag Empirische Pädagogik. https://www.researchgate.net/publication/236331106_Vergewaltigungsmythen_Rape_myths
- Burt, M. R. (1980). Cultural myths and supports for rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38(2), 217–230. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.38.2.217>
- Cohen, J. (2001). Defining identification: A theoretical look at the identification of audiences with media characters. *Mass Communication and Society*, 4(3), 245–264. https://doi.org/10.1207/S15327825MCS0403_01
- Mamula, M. (2011). *Seksualno nasilje u Hrvatskoj 2000. – 2010. Ženska soba*. <https://zenskasoba.hr/docs/Seksualno%20nasilje%20izvjestaj%202011.pdf>
- Mason, F. i Lodrick, Z. (2013). Psychological consequences of sexual assault. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*, 27(1), 27–37. <https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2012.08.015>
- McMahon, S. i Banyard, V. L. (2012). When can I help? A conceptual framework for the prevention of sexual violence through bystander intervention. *Trauma, Violence & Abuse*, 13(1), 3–14. <https://doi.org/10.1177/1524838011426015>
- McMahon, S. i Farmer, G. L. (2011). An updated measure for assessing subtle rape myths. *Social Work Research*, 35(2), 71–81. <https://doi.org/10.1093/swr/35.2.71>
- Payne, D. L., Lonsway, K. A. i Fitzgerald, L. F. (1999). Rape myth acceptance: Exploration of its structure and its measurement using the Illinois Rape Myth Acceptance Scale. *Journal of Research in Personality*, 33(1), 27–68. <https://doi.org/10.1006/jrpe.1998.2238>
- Planty, M. (2002). *Third party involvement in violent crime*. National Institute of Justice, Bureau of Justice Statistics. <https://bjs.ojp.gov/content/pub/pdf/tpivc99.pdf>
- Powers Mondragon, H. i Rennison, C. M. (2024). But someone was right there: An examination of how third-party presence is associated with rape and sexual assault victim help-seeking behavior and reports to police. *Violence Against Women*, 30(14), 3704–3725. <https://doi.org/10.1177/10778012231183653>
- Rodenhizer, K. A. E. i Edwards, K. M. (2019). The impacts of sexual media exposure on adolescent and emerging adults' dating and sexual violence attitudes and behaviors: A critical review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse*, 20(4), 439–452. <https://doi.org/10.1177/1524838017717745>
- Smith, S., Wilson, B., Kunkel, D., Linz, D., Potter, J., Colvin, C. i Donnerstein, E. (1998). *National Television Violence Study*, Vol. 3. <https://mediacoalition.org/wp-content/uploads/2013/08/3-NTV-Study-Vol-3-Exec-Summary-1998.pdf>

Suarez, E. i Gadalla, T. M. (2010). Stop blaming the victim: A meta-analysis on rape myths. *Journal of Interpersonal Violence*, 25(11), 2010–2035. <https://doi.org/10.1177/0886260509354503>

Ženska soba (b. d.). *Posljedice seksualnog nasilja*. <https://zenskasoba.hr/seksualno-nasilje/posljedice-seksualnog-nasilja/>

Abstract

Saturday Night Fever is a cult film directed by John Badham in 1977, featuring the charismatic John Travolta in the lead role, accompanied by the music of the immensely popular Bee Gees. While the film contains entertaining musical elements, it also includes a significant amount of violence, including scenes depicting sexual violence. This review analyzes two scenes that portray sexual violence. The first depicts an attempted rape by the main character, Tony, while the second shows the gang rape of Tony's friend Annette, perpetrated by his friends. These scenes are examined primarily through the lens of contextual features of violence, which are elements of media representation that increase audience acceptance of violence. Furthermore, the analysis explores how the characters in the film reinforce some common rape myths, while also arguing that the film itself encourages the viewers to believe in some of these myths. This review provides a critique of the depiction of sexual violence in *Saturday Night Fever*, along with specific recommendations for the media portrayal of sexual violence.

Keywords: contextual features of violence, rape myths, *Saturday Night Fever*, sexual violence